

Araştırma Makalesi

Koronavirüs (COVID-19) Salgını Sürecinde Büyükşehir Belediyelerinin Spor ve Fiziksel Aktiviteye Yönelik Hizmetlerinin İncelenmesi

Investigation of the Sport and Physical Activity Services Provided by Metropolitan Municipalities During Coronavirus (COVID-19) Epidemic

Levent Atalı¹, Talha Altuntaş², Tahir Tarım³

¹Kocaeli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ²Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, ³Kocaeli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

MAKALE BİLGİSİ

Gönderi Tarihi: 8 Haziran 2020

Kabul Tarihi: 27 Haziran 2020

Online Yayın Tarihi: 30 Haziran 2020

Sorumlu Yazar: Levent Atalı, leventatali@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2035-8523>

ÖZET

Bu çalışma özellikle Büyükşehir Belediyelerinin salgın sürecinde evde kalmak zorunda olan insanların zamanlarını daha verimli geçirmeleri için fiziksel aktivite ve spor alanına yönelik sundukları hizmetlerin kapsamının neler olduğu ve sosyal medya mecralarını kullanış yöntemlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Amaca uygun olarak çalışma doküman incelemesi ve tarama modeli ile yapılan nitel bir araştırmadır. Çalışmada ilgili literatür taraması yapılmış ve çalışma kapsamında sosyal medya mecralarında spor ve fiziksel aktivite alanına yönelik hizmet sunan 12 büyükşehir belediyesinin sosyal medya hesapları incelenmiştir. Büyükşehir Belediyelerinin sosyal medya hesaplarının incelenmesi 11 Mart 2020 ile 05 Nisan 2020 tarihleri arası ile sınırlıdır. Çalışma kapsamında hangi sosyal medya kanallarının kullanıldığı, takipçi sayıları, izlenme oranları ve kullanılan spor ve fiziksel aktivite içeren videolara bakılmıştır. 30 Büyükşehir Belediyesinin 18 tanesi çalışmanın yapıldığı tarih aralığında fiziksel aktivite ve spor alanına yönelik hizmet paylaşımı yapmadığı için çalışma dışı tutulmuştur. Çalışmanın sonucunda ülkemizde ve dünya da yaşanan koronavirüs (COVID-19) salgını ile birlikte özellikle bu çalışma kapsamındaki salgının ilk zaman diliminde birçok belediye hizmetleri internet üzerinden sunulmaya başlanmış ve özellikle sosyal medya kanalları tercih edilmiştir. Belediyeler birçok hizmetin yanında spor ve fiziksel aktiviteye yönelik özellikle evde kalınan zamanların değerlendirilmesine yönelik ve insanların hareketsiz kalmamaları için sosyal medya kanalları üzerinden spor ve fiziksel aktivite içeren videolar yayımlayarak bu sürece olumlu katkı vermeye çalışmışlardır.

Anahtar Sözcükler: Fiziksel Aktivite, Koronavirüs, Belediye, Sosyal Medya

ABSTRACT

This study was particularly carried out to determine the scope of the sport and physical activity services metropolitan municipalities offer for people who have to stay at home in order to spend the time more efficiently during the epidemic and the methods to use social media channels. In accordance with the aim, the study is a qualitative study which was conducted with document analysis and survey model. In the study, the related literature was reviewed and within the context of the study social media accounts of the 12 metropolitan municipalities giving services on sport and physical activity on social media channels were examined. The examination of the social media accounts is limited between the dates March 11th, 2020 and April 5th, 2020. Within the study, the social media accounts used, the number of followers, ratings, and the videos involving sports and physical activities applied were investigated. 18 out of 30 metropolitan municipalities were excluded from the study since they did not share anything concerning physical activity and sport between the dates the study was actualized. As a result of the study, with the Corona virus (COVID-19) epidemic experienced in our country and in the world, several municipality services were started to be offered over the internet, especially in the first period of the epidemic within the scope of this study, and especially social media channels were preferred. Municipalities tried to contribute positively to the process by sharing videos involving sport and physical activity on social media channels devoted specially to utilizing the time of isolation at home and for people not to stay inactive as well as other many services.

Keywords: Physical Activity, Coronavirus, Municipality, Social Media

GİRİŞ

Çin’de ortaya çıkan Koronavirüs (Covid-19) solunum yolu belirtileri ile tanımlanan (ateş, öksürük, nefes darlığı) bir virüs olarak (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020) zamanımızın küresel sağlık krizidir ve çağımızın en büyük sorunlarından biridir (“Birleşmiş Milletler Geliştirme”, 2020).

Koronavirüs (Covid-19) bütün dünyada olumsuz etkisini göstermiş ve insanların ölümüne sebep olmuştur. Ölümleri azaltmak, bulaşın ilerleme hızını düşürmek, tedavi çalışmaları için zaman kazanabilmek amacıyla birçok ülkede tedbirler alınmaya başlamıştır. Virüsün tüm dünyayı tehdit etmesi ile beraber oluşan durumlara yönelik ülkeler açısından farklı önlem ve uygulamaları da beraberinde getirmiştir. Bu uygulamaların başında seyahat yasakları, karantina, sokağa çıkma yasakları, devletler veya yerel yönetimler tarafından gerçekleştirilen diğer eylemler ve özellikle sosyal mesafenin korunmasına yönelik düzenlemeler hayatın günlük akışında yer almaya başlamıştır (Yamamoto Telli ve Altun, 2020).

Bu aşamada virüsün yayılımını azaltmanın önemi üzerinde sıklıkla durulmakta ve insanların birbirine bulaştırma riskini en aza indirmede karantina altında olmanın koruyucu bir yöntem olduğu birçok uzman kurum ve kişi tarafından vurgulanmaktadır (Eskici, 2020). İnsanların salgından kendilerini ve muhtemel virüs sahibi olunması durumunda diğerlerini koruma konusunda bilinçli olması önemli görülmektedir (Gümüştül ve Aydoğan, 2020).

İnsanların bu gibi durumlarda nasıl bir vatandaşlık rolünü üstleneceği ve kurumların bu süreçte nasıl bir hizmet anlayışı ile harekete edeceği de ayrı bir tartışma konusudur. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de tüm yaşam alanlarında ciddi önlemler alınmakta (Gümüştül ve Aydoğan, 2020) ve birçok kurum yeni bir çalışma şekli ile insanlara hizmet götürmeye çalışmaktadır.

Her şeyden önce bulaşı önlemek için toplu yaşam alanı olan şehirlerde mecburi değişiklikler, yenilikler yapılmak zorunda kalındığı görülmekte ve salgın sonucu oluşacak farkındalık ve tecrübeler, daha iyi ve daha sürdürülebilir toplumlar ve şehirler inşa etmek için bir fırsat olarak tartışılmaktadır (Deniz ve Kiraz, 2020). Bu aşamada özellikle yerelde

insanların büyük çoğunluğunun hizmet aldığı yerel yönetimler Deniz ve Kiraz (2020) tarafından belirtildiği üzere her risk yerel yönetimler açısından ortaya konulmalı, yeni planlamalar yapılmalıdır.

Ülkemizde de alınan önemli önlemlerin en başında seyahat yasakları olmak üzere, T.C. Sağlık Bakanlığı koordinesinde ülkemizdeki birçok paydaş ile ortak çalışarak birçok ivedi önlemler alınmaktadır. Tiyatro, sinema, gösteri merkezi, konser salonu, nişan/düğün salonu, çalgılı/müzikli lokanta/kafe, gazino, birahane, taverna, kahvehane, kıraathane, kafeterya, kır bahçesi, nargile salonu, nargile kafe, internet salonu, internet kafe, her türlü oyun salonları, her türlü kapalı çocuk oyun alanları (alışveriş merkezi ve lokanta içindekiler dâhil), çay bahçesi, dernek lokalleri, lunapark, yüzme havuzu, hamam, sauna, kaplıca, masaj salonu, SPA ve spor merkezlerinin faaliyetleri yayınlanan T.C. İçişleri Bakanlığı Genelgesi (16.03.2020) ile geçici süreliğine durdurulmuştur (Gümüştül ve Aydoğan, 2020). Süreç içerisinde tedbir amaçlı alınan kararlar aşağıdaki yer almaktadır (Tablo 1.).

Tablo 1. T.C. İçişleri Bakanlığı Covid-19 salgın için alınan tedbirler

Tarih	Alınan Tedbirler
16.03.2020	Halka açık dinlenme ve eğlence mekânları, SPA merkezleri, spor salonları kullanıma kapatıldı.
19.03.2020	Covid-19 salgın hastalık ile mücadele kapsamında tüm branşlarda liglere erteleme getirildi.
21.03.2020	65 yaş ve üzeri ile kronik hastalığı olan kişilere sokağa çıkma yasağı getirildi.
21.03.2020	Covid-19 salgın hastalık ile mücadele kapsamında kafe, lokanta vb yerlerin oturmaya müsaade etmeden sadece paket servis yapılmasına yönelik kısıtlama getirildi.
24.03.2020	Marketlerin çalışma saatleri ve gelen müşteri sayılarında düzenleme yapıldı. Bir diğer düzenleme de şehir içi ve şehirlerarası taşımacılık yapan araçlarda yapıldı. Ruhsatta belirtilen kapasitenin yarısı kadar yolcu taşınması konusunda düzenleme yapıldı.
03.04.2020	Şehirlerarası seyahat yasaklandı ve yaş sınırı tedbiri getirildi.

Bu aşamada insanların yasaklarla beraber yeni bir yaşam biçimine geçmesi normal yaşamlarını değiştirmiş ve evde kalmaları istenmiştir. Başka bir ifadeyle, dünyayı etkisi altına alan koronavirüs (COVID-19) salgını insanları eve kapanarak kendini izole etmek

zorunda bırakmış, ama aynı zamanda da işini, eğitimini devam ettirme durumuna da yöneltmiştir (Aldemir ve Avşar, 2020). Bu durumda kurumlarda insanlara hizmet götürmek ve mevcut durumdan en az olumsuz şekilde etkilenmesi için yeni hizmet sunma yollarına başvurma zorunda bırakmıştır. Özellikle yerel yönetim birimlerinden olan belediyelerin insanlara salgın ve sonuçlarına yönelik hizmet sunması önemli hale gelmiştir. Belediyeler bu süreçte farklı alanlarda sağlık, lojistik ve insanların bilgilendirilmesi ile teknolojik imkânlarla evdeki yaşamlarına hizmet götürmeye çalışmıştır.

Belediyelerin normal yaşam dediğimiz zaman sürecinde sağlık, çevre, eğitim, sosyal ve sportif olmak üzere birçok alanda insanlara hizmet götürme görevi varken bu hizmetler salgın sürecinde de insanların normale dönmesi için önem arz etmektedir. Özellikle insanların böyle kriz durumlarında ilk başta hayati öneme sahip sağlık, beslenme ve barınma gibi ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra normale dönme sürecine yönelik diğer ihtiyaçlarda insanlar tarafından talep edilmektedir. Atalı (2015) halkın spor hizmetlerine yönelik taleplerini karşılamak üzere yerelde büyükşehir belediyeleri kamu adına önemli görevler üstlenmekte ve halka hizmet sunma ve yatırım gerçekleştirme boyutunda coğrafi ve nüfus büyüklüğü açısından geniş bir kesime hizmet planlama durumunda olduklarını belirtmiştir.

Bu salgın sürecinde okullarda eğitime ara verilmesi ve serbest zamanların değerlendirildiği alanlarda tedbir amaçlı faaliyetlerinin durdurulması sonucunda insanların evde kalma sürelerinin artması ile serbest zamanlarını hangi faaliyetler ile değerlendirilmeleri konusunda yönlendirmelere ihtiyaç duyulmaktadır. Okul çağındaki çocukları olan ebeveynlerin, velilerin çocukları ile birlikte evde kalmaları ve onlar ile birlikte dinlendirici, eğlendirici ve gelişme özelliği olan faaliyetler üretme konusunda yaşadıkları eksiklikler gözlemlenebilmektedir (Gümüşgül ve Aydoğan, 2020).

İnsanların sağlığını korumaları ve psikolojik olumsuzlukları uzaklaştırmaları için serbest zamanlarını sağlığa uygun şekilde geçirmeleri önem arz etmektedir (Aksoy, 2020). Eskici'nin (2020) belirttiği üzere karantina yaşantısı insanların duygu durumlarında ve fiziksel aktivite düzeylerinde birtakım değişiklere neden olmaktadır. Gençalp (2020)

salgının yayılımının kontrol edilmesine yönelik alınan önlemlerle beraber beslenme alışkanlıkları, fiziksel aktivite düzeyleri, tüketici davranışları, eğitim-öğretim yöntemleri ve gündelik yaşamın hızla değiştiğini belirtmiştir. Ayrıca koronavirüs (COVID-19) salgını süresince öğrencilerin fiziksel ve zihinsel sağlığını korumak ve bağışıklığı güçlendirmek için evde uygulanabilecek yaşam tarzına yönelik öneriler belirlenmesine dikkat çekmiştir.

Tüm bunların yanında uygulanmaya başlanan ve günlük yaşantımızın değişmez bir parçası haline gelen izolasyon ve karantina gibi tedbirler çerçevesinde hem zamanın verimli kullanılması hem de bağışıklığın güçlendirilmesi adına fiziksel aktiviteyle ilgili çok geniş bir farkındalık oluşmuştur (Türkmen ve Özsarı, 2020).

Evde kalma, salgının yayılmasını sınırlandırabilen temel bir güvenlik adımıdır. Ancak uzun süreli evde kalışlar, hareketsizliğe yol açan ve kaygı ve depresyona katkıda bulunan davranışları artırabilir, bu da çeşitli kronik sağlık koşullarına yol açtığı bilinen yerleşik bir yaşam tarzına neden olabilir. Düzenli fiziksel aktiviteyi sürdürmek ve güvenli bir ev ortamında rutin olarak egzersiz yapmak, koronavirüs krizi sırasında sağlıklı yaşam için önemli bir stratejidir (Chen ve diğerleri, 2020).

İnsanların salgın sürecinde evde kaldığı süre içerisinde fiziksel aktivite yapmasına olanak sağlanması bireyin başta fiziksel ve ruhsal sağlığına katkı vereceği birçok çalışmada belirtilmiştir. Lippi ve diğerleri, (2020) karantina sırasında, aktif kalmak ve bir fiziksel aktiviteyi uygulamanın zihinsel ve fiziksel sağlığımız için gerekli olacağını belirtmiştir. Ayrıca çok çeşitli egzersizler, video veya uygulamaya yönelik ekipmansız fiziksel aktiviteler evde yapılmalı ve teşvik edilmelidir.

Aldemir ve Avşar (2020) çalışmasında koronavirüs (COVID-19) döneminde insanlar kendilerini virüsten korumak istedikleri için evde kalmaya başlamışlar böylece iletişim teknolojileri ve dijitalleşme evde kalan bireylerin dünyayla bağlantı kurmasını sağlayan araçlar olduğunu belirtmişlerdi. Toplantılar, eğitimler, işler veya kişisel görüşmeler ve hatta pek çok vatandaşlık faaliyeti bu araçlar aracılığıyla yapılmakta ve en önemlisi ülkelerin vatandaşlarıyla iletişime geçebilmesi ve onları bilgilendirmesi yine bu araçlar sayesinde gerçekleşmektedir. Kesin olarak söylenebilecek şey şudur: Koronavirüs (COVID-19) interneti, teknolojiyi ve dijital araçları bir istek olmaktan çıkarıp hayatımızı

kolaylaştıran ve zorluklarla baş etmemize yarayan bir ihtiyaç haline getirmiştir.

İşte bu aşamada özellikle insanların evde kaldığı sürede fiziksel aktiviteye katılmaları konusunda desteklenmesi ve bireylere bu hizmetleri belediyelerin sunması önem arz etmektedir. Belediyeler bu süreçte teknolojik imkânları kullanarak bazı uygulamalar gerçekleştirmektedir. Aşağıda bu yönde çalışma yapan dört büyükşehir belediye örneği bulunmaktadır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi sosyal medya kanalları üzerinden spor eğitmenleri eşliğinde “Evde Kal Sporsuz Kalma” sloganı ile halkın ekran başında evinden katılabilmesi için fiziksel hareketler sunmuştur. Bu şekilde birçok belediye aynı şekilde spor eğitmenleri ile hizmet sunmaya çalışmıştır (Resim 1.).

Resim 1. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi / Fiziksel aktivite

<https://twitter.com/klavuzgenclik/status/1246717420741496834>

Denizli Büyükşehir Belediyesi sosyal medya kanalları üzerinden spor eğitmenleri eşliğinde “Haydi Denizli! Sen Evde Kal, Birlikte Spor Yapalım” sloganı ile halkın ekran

başında evinden katılabilmesi için fiziksel hareketler sunmuştur. Denizli Büyükşehir Belediyesi daha özel bir içerik kullanarak pilates eğitimi başlığı altında insanları pilates yapmaya davet etmiştir (Resim 2.).

Resim 2. Denizli Büyükşehir Belediyesi / Fiziksel aktivite

<https://www.facebook.com/denizlibuyuksehirbld/photos/a.156547271165973/1705628646257820/?type=3>

İstanbul Büyükşehir Belediyesi “Evde Egzersiz” programları kapsamında daha aktif bir İstanbul için buradayız sloganı ile sosyal medya kanalları üzerinden evde yapılabilecek fiziksel aktivite çalışmaları düzenlemiştir (Resim 3.).

Resim 3. İstanbul Büyükşehir Belediyesi / Fiziksel aktivite

<https://www.ibb.istanbul/News/Detail/36587>

Konya Büyükşehir Belediyesi ‘‘Evde Sağlık Var’’ sloganı ile sosyal medya kanalları üzerinden evde egzersiz çalışmalarını video paylaşımları ile insanlara ulaştırmıştır (Resim 4.).

Resim 4. Konya Büyükşehir Belediyesi / Fiziksel aktivite

<https://i.ytimg.com/vi/V8AaVCa7ExY/hqdefault.jpg>

Koronavirüs (COVID-19)' un yayılmasını sınırlandırabilen temel bir güvenlik adımı evde karantina uygulaması sonucu uzun süre evde kalmak; oturma, uzanma, televizyon izleme, mobil cihaz kullanma gibi sedanter davranışların artmasına, düzenli fiziksel aktivitenin azalmasına, dolayısıyla daha düşük enerji harcamasına ve sonuç olarak kronik sağlık durumları için riskin artmasına ve potansiyel kötüleşmeye yol açabilmektedir (Gençalp, 2020). Belediyelerin evde kalan insanlar için yukarıda örnek verilen uzaktan teknolojik imkânlarla bu hizmetleri sunması olumsuz durumların engellenmesi için faydalı olabilecektir.

Salgının oluşturduğu bu evde kalınan süreçte insanların internete ve teknolojiye daha çok başvurması kaçınılmaz bir gerçek olmuştur. Aynı şekilde sosyal medyanın, çevrimiçi toplulukların ve uygulamaların bu dönemde normal süresinden daha fazla kullanılması ve devletlerin de bu süreçte vatandaşlarıyla bu uygulamaları kullanarak iletişime geçmeleri gibi daha birçok neden zaten hayatımızda olan ve bu süreçte yükselişe geçen dijital vatandaşlık kavramı koronavirüs (COVID-19) 'la birlikte daha da önemli hal almıştır (Aldemir ve Avşar, 2020).

Belediyeler bu süreçte özellikle normal zamanda kullandıkları sosyal medya mecraları ile insanlara ulaşmaya devam etmişlerdir. Birçok hizmetin yanında fiziksel aktivite ve sportif etkinlikler içinde sosyal medya kanalları kullanılmıştır. Büyükşehir belediyesi gibi ülke genelinde halkın çoğunluğuna birçok alanda hizmet veren kurumların salgın gibi bir dönemde özellikle spor ve fiziksel aktiviteye ilişkin çalışmaları önem arz etmektedir. Hareketsizliği önlemede ve insanların evde kaldığı süreçte bu tür destekleri almaları için büyükşehir belediyelerin yapacağı hizmetlerin incelenmesi bu sürecin daha az olumsuzlukla geçirilmesi açısından önemlidir.

Bu çalışmada özellikle büyükşehir belediyelerinin salgın sürecinde evde kalmak zorunda olan insanların zamanlarını daha verimli geçirmeleri için fiziksel aktivite ve spor alanına yönelik sundukları hizmetlerin kapsamının neler olduğu ve sosyal medya mecralarını kullanım yöntemlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çalışma doküman incelemesi yapılan nitel bir araştırmadır. Arık (1992) içerik analizini her türlü sözel ve yazılı verinin belirlenen araştırma problemini çözebilecek şekilde sınıflandırılması, özetlenmesi, elde edilen veriler içerisindeki değişkenlerin veya kavramlarının anlamlandırılması amacıyla kategorilere ayrılması olarak tanımlamıştır. Çalışmada ilgili literatür taraması yapılmış ve çalışma kapsamında sosyal medya kanallarında fiziksel aktivite ve spor alanına yönelik hizmet sunan 12 Büyükşehir Belediyesinin sosyal medya hesapları (Facebook, Instagram, Twitter ve Youtube) araştırmacılar tarafından tek tek tüm sportif ve fiziksel aktiviteye yönelik içeriklerine bakılarak incelenmiştir. Büyükşehir Belediyelerinin sosyal medya hesaplarının incelenmesi 11 Mart 2020 ile 05 Nisan 2020 tarihleri arası ile sınırlıdır. Çalışma kapsamında hangi sosyal medya mecralarının kullanıldığı, takipçi sayıları, izlenme oranları ve kullanılan video içerikleri gibi durumlara bakılmıştır. 30 Büyükşehir Belediyesinin 18 tanesi çalışmanın yapıldığı tarih aralığında fiziksel aktivite ve spor alanına yönelik hizmet paylaşımı yapmadığı için çalışma dışı tutulmuştur. Sosyal medya kanallarında yer alan videoların içeriklerinin spor veya fiziksel aktivite etkinlikleri olup olmadığına bakılmış, videolarda yer alan fiziksel aktivite ve spor hareketlerinin uygulama şekillerine ve sürelerine bakılmamıştır. Dolayısıyla bu yönde bir içerik analizi gerçekleştirilmemiştir.

BULGULAR

Çalışmanın bu kısmında büyükşehir belediyelerinin fiziksel aktivite ve spor alanına yönelik sosyal medya kanallarında yer alan bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 2. Büyükşehir belediyeleri sosyal medya takipçi sayıları

Büyükşehir Belediyesi	Facebook	Instagram	Youtube	Twitter	Toplam
Adana	126921	86495	80230	73393	367039
Bursa	57091	53500	5870	265970	382431
Denizli	32824	18067	Bilgi Verilmemiş	21433	72324
Eskişehir	96776	66882	5770	83380	252808
Gaziantep	149736	91237	3180	121128	365281
Hatay	76936	41883	3610	41113	163542
İstanbul	233448	247617	21500	1175378	1677943
İzmir	188797	252785	9630	312326	763538
Kayseri	39613	23398	1420	45401	109832
Kocaeli	140101	52089	4568	67079	263837
Konya	65872	34722	18090	205832	324516
Mersin	93864	60395	2110	35372	191741
Toplam	1301979	1029070	155978	2447805	4934832

Büyükşehir Belediyeleri sosyal medya hesaplarında sosyal medya mecralarına göre takipçi sayılarında farklılıklar olmakla beraber tüm belediyelerin Facebook, Instagram, Youtube ve Twitter hesaplarını kullanmakta oldukları görülmüştür (Tablo 2.).

Tablo 3. Büyükşehir belediyeleri uzaktan spor hizmeti video/çizim yayın sayıları

Büyükşehir Belediyesi	Web Sayfa		Facebook		Instagram		Youtube		Twitter	
	Video	Çizimli Metinle	Video	Çizimli Metinle	Video	Çizimli Metinle	Video	Çizimli Metinle	Video	Çizimli Metinle
Adana	-	-	12	-	12	-	-	-	12	-
Bursa	1	-	1	-	1	-	-	-	1	-
Denizli	-	-	-	2	-	1	2	-	1	1
Eskişehir	-	2	-	2	-	2	-	-	-	2
Gaziantep	-	-	15	-	3	-	8	-	15	-
Hatay	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
İstanbul	-	2	10	10	9	11	10	-	10	9
İzmir	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Kayseri	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Kocaeli	-	-	5	-	-	-	5	-	-	-
Konya	-	-	5	-	5	-	5	-	5	-
Mersin	-	-	1	1	1	-	1	-	1	-
Toplam	1	5	52	15	31	14	31	-	46	12

Büyükşehir Belediyeleri Uzaktan spor hizmeti sunma boyutunda web sayfalarını en az oranda kullandıkları ve diğer sosyal medya kanallarında ise video içeriklerini paylaştıkları

görülmüştür. Birkaç belediye video yanında çizim yöntemi ile içerik sunmuştur. Video içerikleri bir eğitmenin fiziksel aktivite hareketlerinin uygulaması olarak paylaşılmış, çizimli metin ise fiziksel aktivite hareketlerini içeren bilgileri görseller ile paylaşılmıştır (Tablo 3.).

Tablo 4. Büyükşehir belediyeleri uzaktan spor hizmeti gösterim/izlenme sayıları

Büyükşehir	Facebook		Instagram		Youtube		Twitter	
	Video	Çizimli Metinle	Video	Çizimli Metinle	Video	Çizimli Metinle	Video	Çizimli Metinle
Adana	25800	-	52667	-	-	-	23600	-
Bursa	1546	-	3998	-	-	-	3233	-
Denizli	-	-	-	-	1764	-	265	-
Eskişehir	-	-	-	-	-	-	-	-
Gaziantep	106800	-	27969	-	560	-	139600	-
Hatay	-	-	-	-	-	-	-	-
İstanbul	4094	-	168642	-	58331	-	67564	-
İzmir	34000	-	-	-	-	-	3248	-
Kayseri	15023	-	-	-	-	-	-	-
Kocaeli	5897	-	-	-	25219	-	-	-
Konya	-	-	-	-	9658	-	-	-
Mersin	2416	-	4985	-	195	-	-	-
Toplam	195576	-	258261	-	95727	-	237510	-

Büyükşehir Belediyeleri sosyal medya hesaplarında yer alan spor ve fiziksel aktivite videolarını izleyen kişi sayıları yukarıda verilmiştir. Büyükşehir Belediyeleri Uzaktan spor hizmeti sunma boyutunda büyük oranda sosyal medya kanallarında video içeriklerini paylaştıkları görülmüştür. Belediyelerin yaklaşımlarına göre sosyal medya mecralarında izlenme oranlarında farklılıklar olduğu görülmektedir. Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin Youtube izlenme oranı çok düşük iken diğer sosyal medya mecraları ise en yüksek izlenme oranlarına sahiptir (Tablo 4.).

Tablo 5. Büyükşehir belediyeleri spor ve fiziksel aktivite video yayın süreleri

Büyükşehir Belediye	Video Yayın Verileri							
	Facebook		Instagram		Youtube		Twitter	
	En Düşük	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek
Adana	01:00	01:44	01:00	01:44	-	-	01:00	01:44
Bursa	02:19	02:19	02:19	02:19	-	-	02:20	02:20
Denizli	-	-	-	-	20:14	27:13	-	-
Eskişehir	-	-	-	-	-	-	-	-
Gaziantep	02:21	19:59	02:23	04:02	13:23	20:05	02:20	18:53
Hatay	-	-	-	-	-	-	-	-
İstanbul	00:36	13:30	00:36	13:30	00:36	13:30	00:36	13:30
İzmir	09:21	09:21	-	-	-	-	09:21	09:21
Kayseri	33:16	37:46	-	-	-	-	-	-
Kocaeli	03:35	28:15	03:35	14:48	14:19	28:15	02:20	02:20
Konya	05:37	05:37	05:37	05:37	05:37	05:37	05:37	05:37
Mersin	04:36	04:36	06:22	06:22	06:22	06:22	04:36	04:36

Büyükşehir Belediyeleri Uzaktan spor hizmeti sunma boyutunda video uzunluklarını incelediğimizde en düşük 00:36 saniye, en yüksek ise 33:16 saniye gibi bir süre olduğu görülmektedir. Bu süre farklılıkları video içeriğinin bazen kısa bir mesaj içermesi bazen ise bir ders veya fiziksel aktivite hareketleri içermesinden dolayı olduğu görülmüştür. Bu tabloda yer alan videoların bazıları aynı anda birkaç farkı sosyal medya kanalında yayımlanmıştır (Tablo 5.).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Büyükşehir belediyeleri insanların sosyal medya kanallarından takip ederek ekran başında evinden katılabilmesi için fiziksel aktivite içeren videolar sunmuştur. Bu yöntemle birçok belediye video içeriğinde kendini spor eğitmeni/hocası olarak tanımlayan kişiler ile hizmet sunmaya çalışmıştır.

Doğu, Kardaş ve Atalı (2013) yaptıkları çalışmada amatör sporun desteklenmesi, yayılması, halk kitlelerine ulaşmasının sağlanması ve yaşam için spor fikri gibi konularda

büyükşehir belediyelerinin hizmet sunmasının önemli olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca büyükşehir belediyeleri halkın spor ihtiyacını karşılamada önemli sorumluluklar üstlenmiştir. 5216 sayılı ‘‘Büyükşehir Belediyesi Kanunun’’ 7. Maddesinin (m) bendinde özellikle halkın spora yönlendirilmesi ile ilgili sorumluluğu belirtilmiştir (www.mevzuat.gov.tr). Ayrıca Büyükşehir Belediyeleri normal dediğimiz zaman diliminde halkın spor ve fiziksel aktivite ihtiyacına yönelik hizmet sorumluluğunu salgın sürecinde de sosyal medya kanalları ile devam ettirmeye çalışmıştır. Batmaz’a (2020) göre kentsel yaşamın daha kaliteli olmasını sağlamak zorunda olan yerel yönetimler aldıkları kararlarla kentlilerin bu süreçte hayatlarını kolaylaştırmak ve salgınla mücadele konusunda uyguladıkları politikalarla kentsel yaşam kalitesini artırarak kentli haklarını sağlamak zorundadırlar.

Büyükşehir Belediyeleri sosyal medya kanallarına göre takipçi sayılarında farklılıklar olmakla beraber çalışma kapsamında yer alan 12 Büyükşehir Belediyesinin Facebook, Instagram, Youtube ve Twitter hesaplarını kullanmakta oldukları görülmüştür. Bunun yanında 18 Büyükşehir Belediyesinin sosyal medya kanallarında bu çalışmanın yapıldığı tarih aralığında spor ve fiziksel aktivite ile ilgili bir uygulama yaptığı tespit edilememiştir.

Bu çalışmada özellikle spor ve fiziksel aktivite ile ilgili Büyükşehir Belediyelerinin salgın gibi ilk defa karşılaştıkları bir süreç olması nedeni ile etkin kullanmadıkları söylenebilir. Solmaz ve Görkemli (2012) yaptıkları çalışmada yerel yönetimlerin tüm faaliyetleri ile birlikte sosyal medya kanallarında yer almalarının kaçınılmaz olduğunu belirtmiştir. Büyükşehir belediyeleri hizmetlerini halka anlatırken farklı yollar kullanmaktadır. Yeni iletişim teknolojileri ve sosyal medya kanalları belediyeler açısından ön plana çıkan bir iletişim aracı haline gelmiştir.

Büyükşehir Belediyeleri sosyal medya kanallarından spor hizmeti sunma boyutunda web sayfalarını en az oranda kullandıkları ve diğer sosyal medya kanallarında ise video içeriklerini paylaştıkları görülmüştür. Birkaç belediye video yanında çizim yöntemi ile içerik sunmuştur.

Sobacı, Özer ve Karkın (2015), Twitter, Facebook ve Youtube gibi sosyal medya kanalları bilgi yaymak, vatandaşla doğrudan iletişime geçmek ve hizmet sunmak için kamu kurumlarının başlıca kanalları haline gelmiştir. Özöduru (2020) kentler için stratejiler, politikalar, programlar ve analiz araçları geliştirmek gerektiğini belirtmiştir.

Büyükşehir Belediyeleri Uzaktan spor hizmeti sunma boyutunda büyük oranda sosyal medya kanallarında video içeriklerini paylaştıkları görülmüştür. Belediyelerin yaklaşımlarına göre sosyal medya mecralarında izlenme oranlarında farklılıklar olduğu görülmektedir. Bu çalışmada oranlar arasındaki farklılıkların tartışılmasından ziyade mevcut durum ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Çalışma kapsamında bu bulguya yönelik büyükşehir belediyelerin yaklaşım yöntemleri içerisinden video paylaşımlarının insanlar tarafından daha kolay anlaşılır ve uygulanabilir olduğu için tercih edildiği söylenebilir. Batmaz (2020) uygulanan tedbir ve yasakların doğal sonucu olarak kentlerde yaşamın sekteye uğradığını, kent halkının sağlıkla ilgili ihtiyaçları yanında kişisel ve sosyal ihtiyaçlarını temin etmenin zorlaştığını belirtmiştir. Merkezi ve yerel yönetimlerin kent halkına sunduğu hizmetlerin pandemi şartlarına uygun olarak yeniden şekillendiği ve özellikle yerel yönetimler aracılığı ile bir kısım hizmetlerin devreye sokulduğu görülmektedir. Bunlara örnek olarak özellikle sosyal medyadan bilgilendirici ve eğitici videolar yayınlanması, spor hareketleri için videolar yayınlanması, yine sosyal medya aracılığı ile pandemi süreci ile ilgili yarışmalar (fotoğrafçılık, şiir ve kısa film gibi) düzenlenmesi, online oyun turnuvaları düzenlenmesi (satranç gibi), etkinlikleri verilebilir.

Büyükşehir Belediyeleri uzaktan spor hizmeti sunma boyutunda video süre uzunluklarını incelediğimizde en düşük 00:36 saniye, en yüksek ise 33:16 gibi bir süre olduğu görülmektedir. Bu süre farklılıkları video içeriğinin bazen kısa bir mesaj içermesi bazen ise bir ders veya fiziksel aktivite hareketleri içermesinden dolayı olduğu görülmüştür.

Büyükşehir Belediyelerinin video paylaşımlarındaki süre uzunlukları ile ilgili standart bir süre olmamakla birlikte takipçilerin/izleyicilerin ilgisini dağıtmayacak ve uygun bir zaman dilimi olarak planlanması gerekmektedir.

Çalışmanın sonucunda ülkemizde ve dünya da yaşanan koronavirüs (COVID-19) salgını ile birlikte özellikle bu çalışma kapsamındaki salgının ilk zaman diliminde birçok belediye hizmetleri internet üzerinden sunulmaya başlanmış ve özellikle sosyal medya kanalları tercih edilmiştir. Belediyeler birçok hizmetin yanında spor ve fiziksel aktiviteye yönelik özellikle evde kalınan zamanların değerlendirilmesine yönelik ve insanların hareketsiz kalmamaları için sosyal medya kanalları üzerinden videolar yayınlamaya bu sürece olumlu katkı vermeye çalışmışlardır. Belediye hizmetlerinin sürdürülebilirliği açısından özellikle fiziksel aktiviteleri desteklemeye yönelik etkinliklerde bulunması ayrıca önem arz etmektedir. Bu çalışmanın yapıldığı tarih aralığında salgın sürecinin ilk başları olması ve özellikle insanların beklenmedik bir anda böyle bir krizle karşılaşması ve evde uzun süre kalmalarının sonucu oluşabilecek birçok olumsuz duruma karşı gerçekleştirilen etkinlikler içerisinde belediyelerin fiziksel aktivitelere yönelik sosyal medya kanalları üzerinden 30 belediye içerisinde 12 tanesinin uygulamalar gerçekleştirmesi olumlu bir durum olarak belirtilebilir. Fakat 18 belediyenin salgının ilk süreçlerinde özellikle insanların evde kaldığı ve birçok fiziksel etkinlikten bir anda yoksun kaldığı bir zaman diliminde bu tür etkinliklere yer vermemesinin nedenleri ayrıca araştırılmalıdır. Belediyelerin bu çalışma kapsamında incelenen fiziksel aktiviteye yönelik videoları ile bireylerin hareketli olmalarına destek verecek paylaşımlar yapılmıştır. Bu videolar ile aynı zamanda belediye ile iletişim içinde olmaları sağlanmış ve “evde kal” sloganı ile insanların bu süreçte evde kalmaları sağlanmıştır. Büyükşehir Belediyelerinin sosyal medya kanallarında paylaştığı spor ve fiziksel aktivite videolarına izleyenlerin aktif katılım sağlayıp sağlamadıkları ve izleyenlere ne fayda sağladığı ayrıca araştırılmalıdır. Belediyelerin salgın süreçleri ve normal dediğimiz süreçler için özellikle engelli bireyler için bu tür uygulamalara sosyal medya kanalları üzerinden erişmeleri için destek unsurları düşünülmelidir. Fiziksel aktivitelere yönelik hazırlanacak video içerikleri ve ne kadar süre içerik olacağı uzman kişilerce belirlenmelidir. Belediyelerin normal dediğimiz süreçler için sunduğu hizmetlerin online olarak sunulmasına yönelik hazırlıklar salgınların ilk anından normalleşmeye kadar olan süreçleri kapsayacak şekilde planlanmalıdır. Salgın süreçleri veya diğer kriz olarak adlandıracağımız süreçler için yapılacak planlamalar

boyutunda oluşturulacak çalışma ekipleri içerisinde spor alanından uzman kişilerin yer alması özellikle kriz sonrası spor alanı ve fiziksel aktivite gibi insan sağlığını birçok yönden olumlu etkileyen süreçlerin planlanması açısından önem arz etmektedir. Merkezi yönetim ve yerel yönetim birçok alanda olması gereken iş birliğini spor ve fiziksel aktivite etkinlikleri boyutunda da hizmet bütünlüğü açısından gerçekleştirmelidir. Tüm bu süreçlerde özellikle bu tür uygulamalarda ve hayatın diğer tüm aşamalarında özellikle engellilere yönelik kullanım kolaylığı sağlayan destekler ayrıca düşünülmelidir. Bu çalışma ile özellikle Büyükşehir Belediyelerinin spor ve fiziksel aktiviteye yönelik sosyal medya kanallarında salgın süresince yer alış durumları belirlenmeye çalışılmıştır.

KAYNAKLAR

- Aksoy, Y. (2020). Fitness merkezlerine giden insanların boş zaman stratejilerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22 (1), 55-63. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/pub/ataunibesyo/issue/53142/698673>
- Aldemir, C. ve Avşar, M. (2020). Pandemi döneminde dijital vatandaşlık uygulamaları. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7 (5), 148-169. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/pub/asead/issue/54658/738205>
- Arık, A. (1992). *Psikolojide bilimsel yöntem*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Basım Evi.
- Atalı, L. (2015). Büyükşehir belediyeleri stratejik planlarında spor ile ilgili amaç ve hedeflerin analizi. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*. Cilt:10 Sayı:1.
- Batmaz Yücel, N. (2020). *Coronavirüs ve kentli hakları*. Ankara: Kent Araştırmaları Enstitüsü.
- Birleşmiş Milletler Geliştirme Programı Koronavirüs hastalığı Covid-19 salgını. (2020, 24 Nisan). Erişim adresi: <https://www.undp.org/content/undp/en/home/coronavirus.html>
- Chen, P., Mao, L., Nassis, G. P., Harmer, P., Ainsworth, B. E. ve Li, F. (2020). Coronavirus disease (COVID-19): The need to maintain regular physical activity while taking precautions. *Journal of Sport and Health Science*, 9(2), 103–104. <https://doi.org/10.1016/j.jshs.2020.02.001>
- Deniz Özdemir, P. ve Kiraz Evcı, E. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde şehir sağlığı çalışmaları. *Journal of Biotechnology and Strategic Health Research*, 4, 147-151. doi: 10.34084/bshr.726231
- Denizli Büyükşehir Belediyesi. (2020, 24 Nisan). Haydi Denizli sen evde kal, birlikte spor yapalım [Fotoğraf]. Erişim adresi: <https://www.facebook.com/Denizlibuyuksehirbld/photos/A.156547271165973/1705628646257820/?Type=3>
- Doğu, G., Tezcan Kardaş, N. ve Atalı, L. (2013). Büyükşehir belediyesi spor politikalarına yönelik hizmetlerin incelenmesi (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örneği). *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (25), 97-111. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/pub/kosbed/issue/25694/271156>
- Eskici, G. (2020). Covid-19 pandemisi: Karantina için beslenme önerileri. *Anatolian Clinic the Journal of Medical Sciences*, 25 (Special Issue 1), 124-129. doi: 10.21673/anadoluklin.722546
- Gençalp Korkut, D. (2020). COVID-19 Salgını döneminde ilk ve acil yardım öğrencilerinin beslenme alışkanlıkları ve fiziksel aktivite durumlarının değerlendirilmesi. *Paramedik ve Acil Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 1 (1), 1-15. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/pub/pashid/issue/54395/730372>
- Görkemli, H. ve Solmaz, B. (2012). Büyükşehir belediyeleri ve sosyal medya kullanımı. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (18), 9-20. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/pub/akil/issue/48077/607855>

- Gümüştül, O. ve Aydoğan, R. (2020). Yeni tip Koronavirüs-Covid 19 kaynaklı evde geçirilen boş zamanların ev içi rekreatif oyunlar ile değerlendirilmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(1),107-114. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/pub/seder/issue/52104/706322>
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (2020, 24 Nisan). Egzersizini evde yap hareketsiz kalma. Erişim adresi: <https://www.İbb.İstanbul/News/Detail/36587>
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi. (2020, 24 Nisan) Kocaeli Kılavuz Gençlik Spor eğitimlerimiz eşliğinde gerçekleştirdiğimiz derslerle gününüze enerji ve renk katmaya devam ediyoruz. [Tweet]. Erişim adresi: <https://Twitter.Com/Klavuzgenclik/Status/1246717420741496834>
- Konya Büyükşehir Belediyesi. (2020, 24 Nisan). Evde sağlık var. Erişim adresi: <https://i.ytimg.com/Vi/V8aavca7exy/Hqdefault.jpg>
- Lippi, G., Henry, B. ve Gomar Sanchis, F. (2020). Physical inactivity and cardiovascular disease at the time of coronavirus disease. *European Journal of Preventive Cardiology 2019 (COVID-19)*, 27(9):906-908. doi: 10.1177/2047487320916823.
- Sobacı, M.Z., Köseođlu, Ö. ve Karkın, N. (2015). *Belediyelerde sosyal medya değişimi için yenilikçi fırsatlar*. İstanbul: Marmara Belediyeler Birliği Kültür Yayınları.
- Özöduru, B. (2020). *Covid-19 ve şehirler*. Ankara: Kent Araştırmaları Enstitüsü.
- T.C. Sağlık Bakanlığı. Koronavirüs hastalığı Covid-19 salgını. (2020, 24 Nisan). Erişim adresi: <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/>
- Türkmen, M. ve Özsarı, A. (2020). Covid-19 salgını ve spor sektörüne etkileri. *International Journal of Sport Culture and Science*, 8(2), 1-122. Erişim adresi: <https://www.researchgate.net/publication/341106278>
- Yamamoto Telli, G. ve Altun, D. (2020). Koronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3 (1), 25-34. doi: 10.32329/uad.711110
- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu. (2020, 20 Mayıs). Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216.pdf>